

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 < 05 >
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 22.

A meghiusult kompromisszum.

— Bánffy beszélt. —

Van a szabadelvű pártnak egy elég jelentékeny csoportja, mely a vicinálisokat építi, a bankokat és részvénytársaságokat igazgatja, a hatalmi érdekeket mindenek fölé helyezi s éppen ezért retteg a fuzionak még a gondolatától is. Görccsen ragaszkodik a hatalom élvezetéhez, semmiféle idegent nem akar a tűzhely mellé engedni, nehogy annak is át kelljen engednie egy koncot. Nyugalmas időben csendesen rakosgatják zsebre a dividendákat, válság és palota-forradalom idején pedig szövik az intrikákat.

Mostanában meleg napok járnak ezekre. Amint észrevették, hogy a kormánypártnak java része nagyon lelkesen tapsol a nemzeti párt vezérének, nagyon megijedtek és menten hozzá fogtak az oltási és mentése munkálatokhoz. A fuzió réme kísért, ezt meg kell akadályozni minden áron, mert még baj lehet beütle.

Siettek kijelenteni, hogy Apponyinak rendkívüli tehetségeit — sajnálattal bár — kénytelenek tovább is nélkülözni, mert a nemes gróf fenomenális beszédében kijelentette, hogy ő még le akar számolni a kormánnyal. Próbáljunk inkább kiegyezni — Kossuth és Justh harcziás vilézeivel.

Megindult a kompromisszum-javaslatok gyártása. Ebbeli buzgalmukban aztán sze-

rencsésen annyira mentek, hogy — mint lapjaikban kérkedve híresztelték — tulli-cizitálták Apponyi gróf javaslatait is.

Ez a merész-röptű kompromisszumtervezet aztán szerencsésen meg is bukott. Bécsből az üzenet jött, hogy nem szeretik az ilyenféle tulli-cizitálást, de másrésről a függetlenségi pártot sem tudta ki-elégíteni a javaslat. Kossuth és Eötvös ugyan megpróbálták kapacizálni pártfeleiket, de a párt többsége hajthatatlan maradt, törvényes garanciát kívánnak a felől, hogy még 1898-ban létesül az önálló vámterület és a nemzeti bank.

A tárgyalások tehát alaposan megfeneklettek. Quid nunc? Mi lesz most?

Még két módja van a válság megoldásának. Egyik a kormányválság. A Bánffy-kabinetnek alig van tagja, Fehérváryt és Wlassicsot kivéve — akiről ne hallottuk volna, hogy le akar mondani. Legutóbb már a türelmes Josipovich is megunt a bársonyszéket, Jósika bárónak pedig már utódját is emlegetik — Szapáry Gyula gróf személyében. Ennyiből tehát könnyen menne a kormányválság. Csakhogy nem engedi a párt, vagy legalább az a klikk, amelyről fentebb beszéltünk. Mert jól tudja, hogy ez uttái a kormányválság valószínűleg válságot hozna az egész pártra. Ezt pedig meg kell akadályozni minden áron.

Akkor pedig nincs más expediens, mint ami még a kormánypárton is sokaknál háthorsózást okoz: rendeleti uton léptetni életbe a provizóriumot.

Pedig *Bánffy mai felszólalása* azt jelenti, hogy ez fog bekövetkezni

Hogy ennek a lépésnek, melyet a kormánypárti sajtó is alkotmánysértésnek bélyegez, mi lesz a következménye — e pillanatban lehetetlen belátni. Maga a miniszterelnök már azt látja, hogy *megakad náluk is a parlamenti gépezet.*

És ez előreláthatólag be is fog következni. A függetlenségi párt ismételtel kijelentette, hogy ez esetben a végsőki menő küzdelmet indít a kormány ellen, — ha ugyan lesz módjában. Mert a kormány valószínűleg elnapolja a parlamentet, vagy feloszlatja azt. Ami pedig ilyen rémséges zavarokból származni szokott, most láttuk — Bécs és Prága utcáin.

Bánffy miniszterelnök ezen következményekért az obstruáló függetlenségi pártot teszi felelőssé. De a felelőség alól a kormány nem vonhatja ki magát. Ők a korona tanácsadói. Most, míg van idő, gondolják meg a dolgot, nehogy olyan tanácsot adjanak a koronának, mely beláthatatlan zavarokat hoz nemcsak egy pártra, hanem az egész országra, az egész monarchiára.

Ha valaha, most elmondhatjuk a nagy római szónok szavait: Caveant consules ne quid respublica detrimenti capiat!

A katolikusok számának gyarapodása a XIX-ik században.

A »Propaganda fidei« szent kongregációnak megjelent statisztikai füzet, örvendetes, szinte meglepő eredményekről referál, azon óriási térfoglalást illetőleg, melyet a római katolikus anyaszentegyház a XIX-ik században,

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Nem minden gyermek egyforma.

Írta: S. B.

Becsületes, jómódu takácsmester volt Nagy István. Hangyaszorgalommal gyűjtötte vagyonkáját, hogy egyetlen Pisti fiának — kit szintén a takácsságra tanított — minél több maradjon, ha az ő fáradt, öreg testét a temetőbe szőlítja a kis kápolna harangja . . .

Egy mogorva, téli napon meg is látogatta a kis házikót az a sehol sem szivesen látott vendég: a halál és kiszólitotta belőle annak régi tulajdonosát.

Az egész falu részvéte mellett temették el a köztisztelőben állott takácsmestert. Fia, Nagy Pista teljesítette édes apja utolsó kívánságát, a már régebben elhunyt drága emlékü anyja sírja mellé ásatta azt a gödröt, melyben most már nyugodtan pihenhet. . .

Gondolatokba merülve bandukolt a gyászoló ifju a temetőből haza felé. Elgondolta, hogy milyen egyedül áll ő most a világban. Üres a kis ház, nincs a kihez szeretettel szóljon. Még csak banyas a kihez szeretettel, mert ő a dolognak élt teljes rátaí sincesennek, nem jutott idő barátokat szerezni.

— Megházasodom! — kiáltott fel hirtelen Pista és akaratlanul is Kovács János egyetlen leánya, a szép Juliska jutott eszébe . . .

. . . A fiatal takácsmester gondolatát tett követte. Édes apja halála után egy évre boldogan

vezette oltárhoz a jó szomszéd egyetlen leánykáját, a gyönyörű Kovács Juliskát.

Szépén, megelégedetten élt Nagy Pista teljeségével. Boldogságukat csak fokozta az a reggel, amikor egy kis életerős fiugyermekkel áldotta meg őket a Jötevő.

De semmi sem tart örökké és így ennek a kis családnak a boldogsága is letűnt egy szép napon.

A kis örökös, a Laczika megszületése után egy pár hónapra szomorúság, nagy szomorúság fészkelte be magát közéjük.

A jó feleség és gondos anya betegségbe esett. A romboló, megállíthatatlan kór belopódzott a szegény asszony tüdejében, nap-nap után könnyörtelenül tépte, roncsolta testét és nem tekintve a szerető férjet, a szépen fejlődő kis fiút, szánalmat nem ismerő módon kergette a halál karjai közé.

Végre egy szomorú napon bevégezte a gyilkos kaszás a munkáját és Nagy Pista özvegy maradt, a kis Laczika pedig elvesztette az ő gondozóját, édes anyját . . .

A bánatos, korán özvegyiségre jutott takácsmesternek most már minden öröme egyetlen fiában összpontosult.

Minden áron urrá akarta tenni, nem törődve azzal, hogy mily óriási áldozatokba kerül fia tanítása.

Pedig már nagyon gyengén ment a takács mesterség. Az ipar terén elért nagy haladás, a rohamosan fejlődő gyáripár teljesen tönkre tette a kis iparosokat. Különösen a szövő iparban

elért nagy haladás érzékenyen sujtotta a kis mestereket.

De Nagy Pistát mindez nem hátráltatta fia költséges neveltetésében. Nem vette észre ő azt, hogy a kész, meglévő vagyont küli és hogy már-már a tönk szélén áll.

Ha valaki jóakarólag figyelmeztette őt vagyona pusztulására és a mai gyermekek hálájára, szinte bosszankodva feleltette:

— Eh, nem minden gyermek egyforma. Az én Laczi fiam visszafizeti azt nekem százszorosán . . .

És tanította Nagy István fiát tovább, mindaddig, míg egy napon azzal állott elő az ő egyetlen gyermeke, hogy nem tanul többet és elutazik, mert egy bankban hivatalnoki állást kapott.

— Hál' Istennek, hogy már megtudsz élni a saját emberségedből, édes fiam.

Laczi közömbösen állott atyja ölelő karjai között. Eszébe sem jutott megköszönni azt, hogy mily nagy áldozatok árán neveltette őt.

Másnap reggel a boldog takácsmester összesepakolta Laczi ruháit és vagyonkájának még meglévő foszlányaiból egy pár forintot nyomva kezébe utnak eresztette.

— De aztán írjal gyakran! — kiáltott még egyszer Nagy Pista a már kupében ülő fiának és azután hazafelé igyekezett.

A szemben jövő ismerősöknek boldogan mesélgette el, hogy az ő Laczi fia Pestre ment, hivatalba.

— Igen, mert érezte az urfi, hogy egy-két

ország- és világszerte tett. Ime a számok beszélnek:

	A katolikusok száma	
	a század elején	most
Német birodalomban (Elszász és Lotharingiánál)	6.000.000	18.000.000
Schweiczban . . .	350.000	1.400.000
Törökország . . .	631.000	1.398.475
India	475.000	1.892.337
Kína	187.000	670.000
Egyesült Államok .	61.000	10.000.000
Kanada	120.000	2.500.000
Antilla sziget csoport	119.000	450.000
Ausztrália és Új-Zéland	2.800	2.350.000
Afrika	47.000	3.200.000
Anglia	120.000	1.800.000
Hollandia	350.000	1.660.000
Oroszország (lenygel nélkül)	20.000	3.335.000
	8.482.000	47.653.812

Alig egy század alatt tehát 38.137.812 lélekszám szaporodás, a különböző felekezetek folytonos korhadása és szétzülése mellett mindenféle filozofálásnál szebben mutatja a kétezres éves katholicizmusban levő örök isteni erőt.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 22.

Ma csökkent a beteg láza, pulzusa csöndesen vert, szinte megdöbbenő lassúsággal.

A kompromisszum nem jött létre, a jobboldal fásultan ült, a szélsőbalon **Meszlény** ver-vörös nyakkendővel jelent meg, a nemzetipárt (az ülés elején) egészen hiányzott.

A folyosón azonban 11 óra felé ismét röp-ködni kezdenek a hir-madarak. Az egyik azt beszél, hogy **Lukács** miniszter tegnapi küldetése, (hogy t. i. a királyt a kompromisszimos módosítás részére megnyerje) **fiaskót** vallott. Ellenben beleegyeznek a Felsőre a **rendelettel** való kormányzásba.

A másik ezt nem hiszi el. Dehogyan is egyezik bele. Csak „intézkedés”-be adta beleegyezését.

hónap múlva betevő falat sem lesz a háznál és dobra kerül a kis ház. — jegyezték meg ilyenkor guuyosan a régi szomszédok.

— Attól ne féljen, szomszéd, majd küld pénzt a flam, — vágott ilyenkor büszkén vissza Nagy Pista.

Elmult két nap, elmult három, elmult egy hét, egy hónap, de a levél egyre késett . . .

A szomszédok már elégtlenül mondogatták a becsületes mesternek az utcán?

— Ugy-e megmondtuk, hogy a mai gyermekek hálátlanok Nagy uram?

Most már nem vágott vissza Nagy Pista, hanem lesütött fejével, szomorúan mondogatta:

— Igaza van, nagyon igaza van gazd' uram . . .

Amit már jó előre látott az egész falu, az egy napon bekövetkezett. Dobra került Nagy Pista háza, de még az utolsó parnája is . . .

Éppen az utolsó, még a megboldogult édes apja által szót takarót licitálták, mikor egy levélhordó toppant be a már az árendás tulajdonába kerülő házba és a volt gazdát kereste.

A tönkrement embernek nagyot dobbant a szive mikor a levelet átvette és izgatottan bontva azt fel, szinte hallhatóan olvasá:

Kedves Apám!

Bocsásson meg, hogy egy fél évig egy betűt sem írtam. Rossz társaságba kerültem és megfélekedtem apámról, de még **kötelességem-**

A harmadik azt hirdeti, hogy újra megkísérlik a kompromisszumot. A negyedik, az ötödik s a tizedik, huszadik más más hírrel jön.

Minden hírek közt azonban a legérdekesebb az volt, hogy **Bánffy beszélni fog**. A miniszterelnök csakugyan olyan készüléket tett, mint aki beszélni akar. Rendezgette asztalán a teleirt papirokat, szorgalmasan jegyeztetett. Lassan megtelt a háta mögött a padsor. 12 óra felé **Bánffy** fölküldte az elnökhöz Verner Gyulát, hogy beszélni akar. Az ellenzék észrevette s a hangulat kezdett ideges lenni. Meskót zajosan éljenezték. Szikrázó szemmel néz a szélsőbal a tulsó oldalra, ahol **Dániel** miniszter beszélgetett.

Szilágyi odaesőngetett:

— Kérem, legyenek csöndben?

Zajos helyeslés hangzott föl a szélsőbalon s a miniszter mosolyogva ment helyére.

Egyszer aztán **Mesko** bejezte beszédjét, a szélsőbal éljenzett. A szünet után fölállott **Bánffy** és orkányszerű »halljukozás« tört ki a jobb és baloldalon.

Az ülést **Szilágyi** Dezső tíz órakor nyitotta meg.

Előterjesztés nem lévén, az első szónok **Benyovszky** Sándor gróf: Magyarországra visszavált az önrendelkezési jog és a kormány mégis egy évre akarja a vám- és bankkegyezményt meghosszabbítani, illetve változatlanul főtartani. A második provizórium ugyanis nem más, mint a január elsején leáró törvények további főtartása. Ő csak olyan kompromisszumhoz tudná beleegyezését adni, amely Magyarország jogait teljesen megóvjá. (Hosszas éljenzés a szélső baloldalon.) Azt kérde a tuloldal, hogy mit nyer Magyarország, ha visszakapja önrendelkezési jogát. Hát nem nagy nyereség az, ha végre a gyámság nyomasztó nyüge alól felszabadulunk? A gazdákkal azt akarják elhitetni, hogy az önálló vámterület egyenlő a vámháborúval. Bizonyításra se szorul, hogy ez nem áll. Ausztria nem állhat velünk vámháboruban, mert érdekeivel ellenkezik. Ha mégis megtenné, elzárkóznánk iparcikkjei elől. (Ugy van! kiáltások balról.) Ha pedig a nyersterményekre szabna vámot, szintén csak magának ártana. Ausztria iparos állam és így mások az érdekei mint Magyarországnak. Az 1867: XII. t. c. elmagyarázni nem lehet. Magyarország mai helyzete parancsolólag követeli, hogy önrendelkezési jogunkat igénybe vegyük. A javaslatot nem fogadja el, hanem hozzájárul Kossuth Ferencz határozati javaslatához.

Mesko László: A kormánynak az önálló

vámterület törvénybeiktatásával szemben tanusított eljárása azt a nesebeli korcsmárost juttatja eszébe, aki azt írta ki a cégére: **Ma** pénzért, holnap ingyen. (Ugy van a szélsőbalon.) Maguk a szakkörök is bevallják, hogy az önálló vámterület először politikai, s csak aztán közjogi kérdés. A budapesti ipar és kereskedelmi kamara egy kitűnő bizottsága mondta ki ezt. Ezuttal csak a szabadelvűpárt annak a vezérfőnöknek a nyilatkozatát említi föl ezzel szemben, aki átkot mondott arra, aki az önálló vámterületet harszolja. Sehol olyan tátongó örvény nincs a törvény és a valóságos élet között, mint Magyarországon. A törvényeinkben ki van mondva a magyar hadsereg, de hiszen elmehetnénk magyar hadsereget keresni, azt nem találhatnánk. A 67: XII. törvényeinkben kimondott jogokra se bukkanhatnánk rá. Nekünk a törvény és a valóságos élet közti ürt át kell hidalnunk. (Ugy van! kiáltások a baloldalon.) Mi nem voltunk annak a politikának hívei, hogy: minden órának leszakaszod virágát. Taktikai okoknak soha se áldoztuk föl a nemzet érdekét. Ha nem foglalnánk el azt az álláspontot, amelyet elfoglalunk ma, akkor a nemzetnek az a része, amely minket ide küldött, méltán bírálat alá vehetné tettünket. Tudjuk jól, hogy a kormány Rubikónján tul olyan sivatagok vannak, ahol nem terem meg az alkotmányosság. (Taps és éljenzés a függetlenségi pártor.) A nemzeti pártnak a javaslattal szemben tanusított engedékenységet rosszalja. Enyedi Lukács beszédének a jellemzésére pedig csak a Neue Freie Pressonek azt a bírálatát említi föl, amelyet a beszédéről másnap közölt. E szerint »Enyedi Lukács beszéde a legrafináltabb tördőfés volt a monarchia egysége ellen.« Ilyen a kormány iránti bizalom Bécsben.

Hentaller Lajos: Nincs annak sehol se hitele. (Derűtlenség.)

Mesko László: Az önálló vámterületről a szabadelvűpártiak nem egységesen nyilatkoztak. Az egyik az arra való jogot elismeri, a másik meg azt sem. Az önálló vámterület fölállítása — harmincz év tanított minket erre — közgazdasági szükséglet. A régi állapot főtartása közjogi és közgazdasági tespedést hoz létre. A független Magyarországgal annak független léte jár együtt. (Eljenzés a szélsőbalon.) Mi a kormány fenyegetődzéseitől nem riadunk vissza . . .

Meszlényi Lajos: Oszlassák föl a Házat. (Oszlassák föl! kiáltások a szélsőbalon.)

Szilágyi Dezső csöngtet.

Mesko László: A mikor hozzájárul Kossuth javaslatához a kurucznotáival sóhajt föl:

Erőnk pusztul, fogyva-fogy
Uram Isten, szedd le rólunk
Ezt a nehéz czakkumpakkot
Valahogy.

(Hosszas éljenzés a szélsőbaloldalon.)

ről is és **elcsaptak** a bank szolgálatából. Most egy képviselő közbenjárása folytán egy kis városban a rendőrségnél állást kaptam, kérem, kedves apámat, küldjön 20 forintot, hogy állásom elfoglalhassam. Majd helyrepolitolni igyekszik hibáit egyetlen fia:

Laczi.

Öröm és bánat közepette tette zsebre Nagy Pista a levelet és izgatottan várta az árverés befejezését.

Vége lévén e szomorú előadásnak, a dob megszűnt peregni és a tönkrejutott takácsmester 24 frtot kapott a végrehajtótól, mely összeg a hitelezők kifizetése után maradt.

A szegény ember ismétellen nem törődött a saját sorsával, gyermeke jövője, a levél, lebeget szemei előtt. Gyorsan rohant a távirduhivatalba és feladta a husz forintot. Csak annyit kért a szegény takács Laczi fiától, hogy azonnal írja meg neki azt, hogy melyik városban kapta azt a biztos állást.

Most már nem volt otthona a szegény embernek. Az egész vagyona 3 frt egy néhány krajczárból állott és egyik jó emberéhez ment lakni, míg fiától a levél megérkezik.

Várt, várt az öreg a levélre egy álló héttig, de az nem érkezett meg. Már alig volt egy-két parassa és most már kétségbeesetten kezdett jövője felett gondolkozni.

— Elmegyek, itt hagyom ezt a helyet, — mondogatta.

És ugy is tett. Egy szép reggelen azon veték észre, hogy hiányzik Nagy Pista a faluból.

Elment vándoruttra, kezébe vette öregségére a koldusbotot . . .

* * *

Tél volt, erős hideg tél. Egy szép városkának kétes helyeit naponta felkereste a rendőrség, hogy összeszedje azokat az elzüllött alakokat, kik legnagyobb részt kárára vannak a békés polgároknak.

Egyik téli estén óriási razzitát tartottak. Ugy 50—60 fiatal és öreg, rongyokba burkolt, didergő alakot kísértek be a rendőrség palotájába, hogy igazolásra szólítsák fel őket.

Éppen a rendőrség egyik legvialisabb, fiatal tisztviselője volt az inspekeziós.

Egyenként vezették be ezeket a szerencsétlen alakokat a biztos elé, ki legnagyobb részének tolonczlevelet adott és megunva már a két óra hosszat tartó kihallgatást, izgatottan kérdé a rendőrt:

— Hát mikor jön már be az utolsó csirkefogó.

— Egy öreges ember van még, biztos ur, — válaszolt a rendőr katonásan.

— Vezesd be a vén bitangot, — szólott dühösen a biztos.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: (Hoch hoch! a szélsőbalon, viharos éljen jobbról). Kossuth mindjárt beszédje elején kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el (kiáltások éljen Kossuth), én is azonnal kijelentem, hogy az ő javaslatát nem fogadom el (Hoch! a szélsőbalon), mert (Lukács Gyula: Nem engedik Bécsben), mert sem a kormány politikai állásával nem fér össze, se gyakorlati kivihetősége nincs. **Enyedy Lukács javaslatát elfogadja** és ámbár a kiegyezés sikertelensége esetén joga van az önálló vámterületre való helyezkedéshez, mégis a kormány ez idő szerint azt nem tartja időszerűnek. azonban az **előtanulmányokat a kormány megtette.**

Elmondja ezután, hogy miként jött létre az első provizorium. Azt senki se tagadhatja, hogy a kormány annál a javaslatnál a legalkotmányosabb utat használta. Pedig egy kis miskulancia kellett volna csak, hogy a mai helyzet másként alakuljon. Az egyévi provizorium miért nem vitetett keresztül? Mert ott egy kisebbség, a parlamentarizmus tönkretételével, megakadályozta. Ez még nem azt bizonyítja, hogy egész Ausztria nem akarná a provizoriumot. Csak a **parlament gépezet negromlása akadályozza.** Mi pedig, kik a 67-es alapon állunk, első sorban megakarjuk kötni a kiegyezést és ezért terjesztettük be a második javaslatot. És mi azt hisszük, hogy az ország velünk tart. (Ellenmondás a szélsőbalon). Velünk van a többség. (Kiáltások: nem áll!) Hogy a többség hol van, arról lehet vitatkozni, de ketségbevonni nem. (Derűtség a szélsőbalon). A javaslat nem sérti az alkotmányt s annak el nem fogadása **olyan következményekkel járhat,** melyet a javaslat ellenzői is megbánhatnak.

Apponyi, a ki mióta ő (Bánffy) szerencsés a kormányelnökséget vezetni (Hoch balról, viharos éljenzés jobbról), mindig támadta a kormányt és most is leszámolást hirdet, Apponyi az állam érdekét szemmel tartva, elfogadta a javaslatot, mert nem talált benne semmi közjogi vagy alkotmány-sérelmes dolgot. (Éljenzés jobbról) **Kiáltások a szélsőbalon:** Apponyi se római pápa! Kijelenti, hogy a kormány akkor is tudni fogja kötelességét, ha a kisebbség, az osztrák kisebbség mintájára megakasztja a **parlament gépezetét.** (Viharos kiáltások)

A rendőr kiment és egy pár perc múlva egy megtört alak lépett a rendőrbiztos szobájában.

Szemeit lesütve, mint a gyermek, állott meg az ajtó előtt és nem mert tovább lépni.

— No vén csavargó, talán én menjek maga elébe? Mi!? — ordított a rendőrbiztos és be sem várva az öreg mozdulását, majdnem rikácsolva kérde:

— Hogy hívják!? Hova való!?

— Nagy Pista vagyok, Kövesdről, — szolt az öreg egészen a biztos asztala elé lépve.

A rendőrtisztviselő mint a villám pattant fel székéről és szemeit az öregre szegezve, ki viszont merően nézte az egyenruhás biztost.

Mint szobrok, úgy álltak egy darabig egymással szemben, míg egyszerre a fiatal ember oda borult az imént még csavargónak nevezett öreg nyakába és zokogva kiáltá:

— Bocsáss meg a te rossz fiadnak édes apám.

Nagy Pista pedig remegő kezekkel ölelte ismételt n keblére az ő Laczi fiát, ki becsülettel jóvá tette mulasztásait.

Egyszer utiköltséget kért az öreg — fiától, hogy Kövesdre mennyen és megmondja a régi szomszédoknak, hogy:

— Látják, mondtam, hogy nem minden gyermek egyforma!

a szélsőbalon: Mit ért? Ki akarja. Elnök cseppet. Ne gyanúsítson! és a felsőbbség az önké lesz. Mezössy történelmi példára hivatkozott. Ő is hivatkozhatik arra, midőn ugy 400 főnyi többséggel szemben álló 30—40 főnyi kisebbség megakadályozza a többség véleményét. (Viharos helyeslés jobbról, ellenmondás a szélsőbalon). Kéri, hogy vessék el Kossuth javaslatát és fogadják el az övét. (Éljenzés a jobbon, viharos hoch, abczug a szélsőbalon).

Mocry felszólalására Bánffy kijelentette, hogy karácsonyra a pénteki és szombati szünethez hozzájárul; **Hentaller** indítványára kijelentette, hogy hétfőn délelőtt helyett délután négytől nyolczig üléseznek.

A magyar delegáció hatodik nyilvános ülése.

— 1897. decz. 22-én d. e. 9 órákor —

Elnök: **Szapáry** Gyula gróf.

Jegyzők: **Báró Rudnyánszky** József és **Münnich** Aurél.

A közös kormány részéről jelen vannak: **Goluchowski** Agenor gróf külügyminiszter, **Krieghammer** Ödön hadügyminiszter, **Spaun** Hermann báró altengernagy, a tengerészet főparancsnoka, továbbá gróf **Szécsen** és **Szentgyörgyi** osztályfőnökök, **Zsoldos** Ferencz altábornagy osztályfőnök, **Tallian** báró osztálytanácsos és **László** Elemér sorhajóhadnagy.

A magyar kormány részéről jelen van: **Lukács** László pénzügyminiszter.

Elnök az ülést megnyitván, a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a következő szavakkal emlékezik meg **Sterneck** báró tengernagy elhunytáról:

Tiszt. Orsz. bizottság! Midőn rövid szünet után a teremben ismét megjelenünk lehetetlen, hogy kifejezést ne adjak a megilletődésnek a felett, hogy hiányzik körünkől egy mindnyájunk által mélyen tisztelt férfiú — báró **Sterneck** Miksa tengernagy, a ki még a legutóbbi ülésünkön a kormány tagjai körében részt vett, rövid szenvedés után meghalt. Mindnyájunkat mélyen megrendített ennek híre s azt hiszem, hogy a t. orsz. bizottság tagjainak érzelmét fejezem ki, midőn arra kérem a t. orsz. bizottságot, engedje meg, hogy emlékével foglalkozunk. (Halljuk!)

Hogy mit tett az elhunyt a hadi tengerészet és annak jó hírneve érdekében azt bizonyítja egyrészt a történelem, bizonyítja másrészt azok az alkotások, melyeket e téren létesített; hanem, hogy miként sikerült neki előzetes magatartásával a t. orsz. bizottság tagjainak bizalmát megnyernie, arról mi, ezen országos bizottság tagjai tehetünk elsősorban tanuságot (Ugy van! Ugy van!)

Tizennégy éven át, mialatt a tengerészeti osztálynak élén állott, őszinte bizalom fejlődött ki közte és a t. országos bizottság tagjai között és az ő megnyerő modora tette lehetővé azt, hogy gyakran nehéz kérdésekben, nagy eltérések közepette sikerült közös megegyezést létrehozni. Azért, az ő emlékére való tekintettel és az országos bizottság által irányában annyiszor tanusított ragaszkodásból kifolyólag az elnökség kötelességének tartotta az elhunytak ravatalára koszorút letétni. Kérem, méltóztassanak azt tudomásul venni. (Általános helyeslés.) Továbbá javasolom, méltóztassék elhatározni, hogy emléke jegyzőkönyvünkben megörökíttessék és méltóztassék az elnökséget felhatalmazni, hogy özvegyéhez részvét iratot intézzen. (Általános helyeslés) Ebbeli javaslatimat, mint látom, méltóztatnak elfogadni; ezeket tehát határozatképen kimondom. (Helyeslés.)

Zichy Jenő gróf bejelentése, hogy akadályozva van a megjelenésben, tudomásul vétetik. Póttag, tekintettel arra, hogy a delegatio előreláthatólag rövidesen befejezi tanácskozásait, nem hivatik be.

Felolvastatik a közös hadügyminiszter átirata, mely szerint a tengerészeti osztály főnökévé **Spaun** báró altengernagy neveztetett ki és bízott meg a tengerészeti osztálynak a delegáció előtt való képviselével. (Éljenzés.)

Következett a hetes albizottság jelentése az osztrák delegációból átkerkezett határozatok tárgyában.

Hegedüs Sándor előadó előterjeszti a hetes albizottság jelentését, melyből kitűnik, hogy a két országos bizottságnak az 1895. évi zárószámadásokra és az 1898. évi előirányzatra vonatkozó határozatait mindenben megegyeznek. Tudomásul vétetik.

Ezután ugyancsak **Hegedüs** Sándornak, a hetes egyeztető albizottság előadójának indoklása alapján a függőben hagyott pontokra nézve az albizottságnak a rendkívüli helyzetre való tekintettel előterjesztett javaslatait az országos bizottság vita nélkül elfogadta.

E javaslatok a következők:

A közös miniszterium előterjesztésének sommázásában (15. lap) a »Határozatok« III. cikkéhez a végösszeg után, tehát ezen szavak után »158. 385. 748 frtot tesz«, e cikk többi részeinek kihagyásával felveendő a következő.

H a t á r o z a t:

I. A mennyiben az 1898. évre a magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között a vámjövödelmek közösek maradnak, ezen vámjövödelmek azon része, a mely a határvámjövödelmi visszatérítések, valamint a határvámjövödelmi biztosítékok visszafizetése, nemkülönbén a vámkezelési költségátalányok és végre Bosznia és Hercegovina országos kormányának járó vámátalányok levonása után fennmaradt, a közös költségekből levonandó lesz.

A közös költségek fedezetlenül maradt része a magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között az 1872: IV. törvények rendeletének tekintetbe vételével az 1867: XII. törvények határozmányai értelmében megállapítandó hozzájárulási arány szerint osztandó fel.

II. A 18. lapon levő III. cikk helyett (a megszállott tartományok területén levő csapatok és intézetek rendkívüli szükséglete) a következő cikk jön:

III. cikk.

A fenebbi, az 1898. évre közösen fedezendő rendkívüli szükséglet, mely 3.489.000 frtot tesz, a magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között az 1872: IV. t. cz. rendeletének tekintetbe vételével az 1867: XII. t. cz. határozmányai értelmében megállapítandó hozzájárulási arány szerint osztandó fel.

III. A III. határozat II. cikke (18. lap) (egy 750.000 frtnyi tengerészeti rendkívüli hitel) a következőleg szövegezendő:

II. cikk.

A fenti, közösen fedezendő 1898. évi rendkívüli szükséglet, mely 750.000 frtot tesz, a magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között az 1872: IV. t. cz. rendeletének tekintetbe vételével az 1867: XII. t. cz. határozmányai értelmében megállapítandó hozzájárulási arány szerint osztandó fel.

IV. A vámjövödelemre nézve függőben hagyott határozatot a következő módon indítványozza az albizottság:

»A mennyiben a vámjövödelmek az 1898. évre az osztrák magyar monarchia közös kiadásainak és bevételeinek előirányzatában fedezeti tételt fognak képezni, azoknak feleslege 53.598.890 frttal irányoztatik elő.

A határozatok közöttetni fognak az osztrák delegációval. E czélból a jegyzőkönyv rögtön hitelesítetté, a záróülés d. u. 3 órára tüzetett ki.

Elnök az ülést bezárja.

A villamos vasut szerződése.

— Az ad hoc bizottság újabb megállapodása. —

A villamos vasut építése ügyében kiküldött ad hoc bizottság tegnap ismét ülésezett. Ez alkalommal egy újabban készített, egységes szerződési tervezetet tárgyalt.

Dr. **Bulyovszky** József elnökle alatt **Száhländer** Károly, **Mezey** Mihály, dr. **Hoványi**

Gyula, Busch Dávid, Bozóky Béla, Ragány János, Dus László, Rácz Mihály, Guttman József, Bordé Ferencz, Rendes Vilmos, Szűts Dezső jegyző és Gáll Elemér posta-távirda főmérnök, mint szakértő,

Pontonként olvasták fel az elkészített egyseges szerződés tervezetét, a melyet nyilatkozat, illetve ajánlattételre adnak ki a két vállalkozónak: a budapesti társaságnak és a váradi közúti vasutnak.

Az szerződés tervezetben a városnak nyújtandó kedvezmények, az egyes pénzbeli összegek helyei üresen vannak hagyva, hogy mindegyik vállalkozó töltsse ki ajánlatát tetszése szerint.

Ujabb változtatást csak itt-ott tettek de ismét volt olyan pont, a mely az előbbi határozattal ellenkezik.

Felmerült a kérdés, hogy az esetre, ha a kolozsvári-utcai vonalrész használatára a budapesti társaság megegyezik a közúttal, azért a nagy-templom-utcai parallel vonalat is építsék ki.

Végre a régi határozatot hagyták meg.

A vasutépítésre 8 munka hónapot tűztek ki, azzal, hogy november, december, január és február hónapokat nem számítják. Minden késedelmes napért 50 frt büntetés jár.

Ismét vita fejtett ki a felett, hogy a köz-kórháztól a Szent László-térig milyen rendszerű legyen a villamos vasut közlekedése.

Tudvalevőleg a város által előszökrközzétett feltételekben az volt mondva, hogy a felső vezeték mellőzésével bármely rendszerű lehet ezen vonal részen a közlekedés.

Az ad hoc bizottság azonban nemrég kimondotta, hogy csak accumulatoros kocsikkal szabad a kórháztól a Szent-László térig az üzemet fenntartani.

Dr. Horványi Gyula és a jelenvolt szakértők kimutatták, hogy az alsó vezeték is megfelel a célnak. Az előbbi többszöri felszólalásával meggyőzte a jelenvoltak többségét, miszerint nem volna célszerű az alsó vezetés kizárásával egyedül az accumulatoros kocsik rendszerét fogadni el.

A bizottság kimondotta, hogy a Fő-utca említett szakaszán a felső vezeték mellőzésével akár alsó-vezetékkel, akár accumulatoros kocsikkal leendő használatra kiépíthető a villamos vonal.

A honvéd-laktanyától a Bémer-térig kettős sínpárt fogadtak el.

Három váróterem lesz: a Szent-László-téren, Kert-utczán és Vég-utczán; a két vasút állomásnál nem szükséges váró-terem.

Az időközi megválasztásra nézve fenntartja a város a jogot, hogy úgy az első felépítés mint a további beruházások összegéről saját közegei által meggyőződjenek.

A legutóbbi ülésen a feltételekben kért 10,000 frt biztosítékot 25 ezer frtra emelték fel.

Dr. Horványi Gyula és többen ezt nem találták a városméltóságához méltónak, mert bizalmatlanságot fejez ki a vállalkozókkal szemben.

A korábbi határozatot, ilyen formában el is vetették, hanem kimondották, hogy ha a vállalkozó a szerződést aláírja, köteles 50 ezer koronára kiegészíteni a betett biztosítékot.

Ha a szerződést a megállapítása után 3 hó alatt nem írja alá, vagy a megszabott határidőn túl újabb 8 hónap alatt nem építi ki a vasutat, a biztosítékot elveszti.

Kimondták, hogy az újabb pályázatnál a most megállapított szerződés-minta kötelező.

Végre megállapították a villamos-erő átvitelére vonatkozó szerződés mintát.

A »Gyermek-kórház« létesítése.

— A városatyák értekezlete. —

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága egyhangú lelkesedéssel fogadta el a tanács előterjesztését: a szegény gyermek-kórháznak megváltását s a kórház felállítását.

Ezen határozat fogantatása egyik főgondját képezi különösen a polgármesternek s minél áldásosabb működése érdekében mozgalom megindítását tervezi a hivatalos körökön kívül a jótékony s emberbaráti érzéstől áthatott társadalom körében.

Jótékony egyesület, intézményekben nem szükkölködik Nagyvárad, azonban azt hisszük, a polgármester nemes buzgalmának meg lesz a kívánt sikere s a gyermek-kórháztól sem vonja meg közönségünk pártolását.

Dr. Bulyovszky József polgármester a törvényhatósági bizottság tagjait óhajtja első sorban bevonnai a társadalmi mozgalomba s erre nézve a következő meghívást küldte szét a bizottsági tagok egyrészének:

Tisztelt bizottsági tag ur!

A f. hó 9-én tartott törvényhatósági közgyűlés lélekemelőleg egyhangúlag határozta el a szegény gyermek-kórháznak még áldozatok árán is felállítását s ugyan azon alkalommal apelláltam a humánus intézet érdekében a nagy közönség áldozat készségére. Ennek térnyitása végett szükségesnek látnám, hogy egy értekezleten a további teendők megbeszéltessenek.

Miért is tisztelettel kérem bizottsági tag urat, hogy *f. hó 23-án az az csütörtökön d. u. 6 órakor a polgári kör (körös-parti Léva ház)* társalgó-termében tartandó értekezleten részt venni sziveskedjék.

Hazafias tisztelettel

Bulyovszky József,
polgármester.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

A vasárnapi népszerű felolvasások árgysorozata január hó első felében:

1898. jan. 2. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja Fehér Dezső: »Ujságírók és újságolvasók« d. e. 11—12-ig.

1898. jan. 9. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Edelmán Menyhért: »Az alkoholizmus orvosi, közegészségügyi és nemzet gazdasági jelentőségéről« d. e. 11—12-ig.

1898. jan. 16. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Szombati István: »Arany Toldija« d. e. 11—12-ig.

* **Fraknoi kinevezése.** Legutóbbi táviratunk kiegészítésül közöljük — a tegnapi hivatalosból — *Fraknoi* kinevezését tartalmazó legfelsőbb kéziratot, mely így szól:

»Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a törvényhatósági, községi, felekezeti és egyesületi muzeumok és könyvtárak országos felügyeletére, szervezésére és gyarapítására vonatkozó szabályzatot jóváhagyván, annak alapján *dr. Fraknoi Vilmos* arbei választott püspököt és nagyváradai kánonokot, a magyar tudományos Akadémia igazgatósági tanácsának tagját, a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőjévé három év tartamára kinevezem.

Kelt Bécsben, 1897. évi december hó 10-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Wlassics Gyula s. k.

Ezzel kapcsolatosan közöljük egyuttal azt is, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőjének helyettesévé *Szalay Imrét*, a Magyar Nemzeti Muzeum igazgatóját, — továbbá felügyelőkké *Krenner József* drt, *Hampel József* drt, *Fejérváti László* drt és *Horváth*

Géza drt, a Muzeum igazgató-őreit, *Radisics Jenőt*, az orsz. iparművészeti muzeum igazgatóját és *Kammerer Ernőt*, az orsz. képtár kormánybiztosát nevezte ki, három év tartamára.

* **Felmentett főhercegi főudvarmester.** *Ottó* főherceg főudvarmesterét *Montenovo Alfréd* herceget, valamint nővérét *Montenovo Franciska* hercegnőt, *Mária Jozefa* főhercegnő főudvarmesterét *Ó Felsége* 1898. évi január hó 1-ével eddigi állásuktól felmentette és egyidejűleg a visszavonuló főudvarmesternek — hű szolgálatai elismerésül az első osztályu vaskorona rendet adományozta.

* **Muzeumok és könyvtárak szabályozása.** A törvényhatósági, községi, felekezeti és egyesületi muzeumok és könyvtárak országos felügyeletének, szervezésének és gyarapításának szabályozását illetőleg részletes utasítást közöl a tegnapi hivatalos. Az utasítás, mely a most kinevezett főfelügyelőre, helyettes főfelügyelőre, felügyelőkre, illetve a kultusz-miniszterre ruházza a mondott muzeumok és könyvtárak feletti felügyelet, — minden irányban kiterjedőleg és részletesen tárgyalja a hivatalos felügyeletre, a muzeumok és könyvtárak országos tanácsára váró köteleket és hatáskört.

* **Sipos Orbán tanfelügyelő a magyarságról.** A névmagyarosítás eszméje az egész országban örvendetesen mindjobban terjed; testületek, hivatalok kötelékében álló egyesek tömegesen változtatják idegen hangzásu nevüket magyarra. *Sipos Orbán* kir. tanfelügyelő, ösmert buzgó hazafiságától áthatva, most is az első között fáradozik a nemes eszme terjesztésében. Tegnap beadványt intézett *dr. Bulyovszky József*, Nagyvárad város polgármesteréhez a melyben a *Raisch* Ferencz és családja névmagyarosítás iránti kénvényét át teszi, s egyben kéri a névmagyarosítások érdekében teendő munkáihoz a polgármester támogatását. — A *Raisch*-család hat tagból áll s vezetéknevüket «*Balogh*»-ra kéri változtatni.

* **Hírek a jogakadémiáról.** Tegnap délelőtt a segélyegyletben gyűlés volt, amelyen *Podraczy Béla* főjegyző azt az indítványt terjesztette elő, hogy az egylet alapítókéjének a gyarapítására hívja fel az egylet a megyéket és a nagy közönséget. Az ifjuság az indítványra elhatározta, hogy a gyűjtő ivatek kibocsátja. — Az önképző körben négy pályázatot irtak ki jogi munkákra. A pályázatok határideje február 18. — A jogakadémián tegnaptól kezdve szünetelnek az előadások egészen január 10-ig.

* **Az utcák új elnevezése.** *Aron Salamon* és társai az iránt adtak be kérvényt Nagyvárad városához, hogy Felső-Pecze-utczát valamely kiváló magyar államférfiú vagy költőről nevezzék el. Az utcák jelzése a házak számozása napi rendén lévén, azzal adták ki a kérelmet, hogy ezzel kapcsolatosan az egész ügyben 30 nap alatt teygen jelentést.

* **Bodor Károly jubileuma.** A dr. Bodor Károly orvosi és írói jubileuma rendezésére kiküldött bizottság tegnap délután 5 órakor gyűlést tartott, amelyen megbeszéltek a jubileum részleteit. A jubileumi ünnepeket február hó 7-én tartják meg. Nagyobb küldöttség üdvözli *dr. Bodor Károlyt*, akinek remek, arcképeket és emléksorokat tartalmazó emlékalbumot fognak átnyújtani. Este a Fekete Sasban nagy bankett lesz. Az ünnepek további munkálatait a bizottság később állapítja meg.

* **A bábaképezde jubileuma.** Egy negyedszázad óta áll fenn Nagyváradon a m. kir. bábaképezde; e hosszú idő alatt különösen az alsóbb néposztály érezte a jótékony intézet áldásos működését. Az intézet kitűnő kezében

van a hírneves szaktudós: dr. Konrád Márk vezetése alatt. A bábaképezde ezen nevezetes évfordulóját az orvos-egylet ünnepélylyel fogja megülni, melyre a következő meghívót bocsátotta ki:

A Bihar megyei Orvos-Gyógyszerészi és Természettudományi-Egylet a nagyváradi m. kir. bábaképezde fennállásának 25-ik évfordulója alkalmából Nagyváradon, 1898. január 9-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház kistermében **jubiláris ünnepélyt** rendez, a melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja a rendező bizottság.

* **Nagy-próba a karácsonyi zene és énekegyklusból.** A székes egyház kórusán ma délelőtt tartják meg nagy apparatussal a főpróbát azon zeneművekből, melyeket a karácsonyi és újévi ünnepélyes istentiszteleteken előfognak adni. A próbán már szerepel az összes működő személyzet és pedig 26 tagból álló énekkar s a katonazenekarral teljesen kiegészített nagy zenekar. A zeneművekre legközelebb még visszatérünk.

* **Halálozás.** Részzettel vettük a következő gyászjelentést:

Szkurka Elek és neje Várföldy Erzsébet, László, Erzsi, Karolin, Magda, és Katalin gyermekekkel, Szkurka Andor és neje Égethő Matild, Andor, Lajos és Ilona gyermekekkel, Szkurka Emma Köhalmi Ferenczné, Ilona és Margit gyermekekkel Szkurka Mária Ujházy Antalné, Irma és Sarolta Vendler Ernőné gyermekekkel valamint az összes rokonok nevében fájdalommal telt szívvel tudatják, a jó édesanya, nagyanya és anyósának özv. Szkurka Pálné szül. Megyery Katalin-nának, folyó évi decz. hó 22-én, d. u. 2 órakor, élte 75-ik évében, hosszas szenvedés után történt elhunytát. A boldognak hült tetemei f. hó 24-én d. e. 10 órakor fogják a Nagy-Pereczes utcai 739. számú háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint a Váradolasi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-miséldozat 1898. január hó 3-án d. u. 10 órakor fog az olaszii plébánia templomban az egek urának bemutatni. Mely végtiszesség-tétellel az elhunytak barátai, ismerősei s rokonai tisztelettel meghívotnak. Nagyváradon 1897. decz. 22-én. Áldás és béke hamvairal!

* **Szerencsétlenség a tenkei malomban.** Tenkén a Deák János és Deák István közös tulajdonát képező olajút malomban gyakran megjelent egy 10 év körüli cigányfiú, az alkalmazottak nem győzték őt elkergetni. E hó 17-én szintén megjelent s az őrlő vascsipkés kereke a jobb kezét elkapta s arról 4 ujját leszakította. Az őrlővasnál Deák Mihály tenkei lakos volt alkalmazva, ki nem vette észre a fiú ottlétét, s midőn meglátta őt s elkarta kergetni, már a fiú meg volt sérülve. Deák Mihály a fiút orvoshoz vitte s gyógykezeléti, ő maga pedig a tenkei kir. bíróságnál bejelentette az esetet.

* **Karácsonyi szünet az iskolában.** Ma adják ki az iskolákban a szünetet és ugyan-azak ma van a bizonyítvány kiosztás. A bizonyítvány kiosztás után bezáródnak az iskolák kapui néhány napra és a tanuló sereg nagy része haza megy élvezni a szünetet, a mely január 3-ig tart.

* **Dohányt akart lopni.** F. hó 8-án éjjel Szunyogh Zsigmond érsemlyéni lakos földbirtokosnak az ottományi birtokán levő dohány-pajtájának ajtajáról a lakatot ismeretlen tettesek lefeszítették s a pajtájába behatoltak, de az éjjeli őrök által észrevéttét, nem sikerült a magyar dohányt megdézsmálniok, mert egy borköze és 3 drb lepedő hátrahagyásával megfutottak. A csendőrök erőlyesen nyomoznak, de a borköze tulajdonosát eddig nem sikerült feltalálniok, a tettes pedig a borközét még eddig tőlük nem kérte, valószínű, hogy nem is fogja kérni. A nyomozás tovább folyik.

* **A kaszarnyák keményseprése.** A külváros szomszédságában egész új városrész keletkezett a laktanyák építése által. Kémény-

seprés tekintetében a laktanyák a külvároshoz csatoltattak, a mit Nozák Rudolf kéményseprő sérelmesnek talál s a laktanyák arányos felszámát kéri az összes kéményseprők között. A városi tanács tegnap tárgyalta a kérelmet s véleményezése végett kiadta Dus László főügyésznek.

* **A suszterinas és a lánczid oroszánjai.** Torna-Pinkócon a napokban halt meg az agg Fric k Jakab varga. Az öreg ember, mint a V. H. írja, arról volt nevezetes, hogy ő tette csuffa a lánczid oroszánjait. Mert Fric k Jakab valamikor nagyon régen, mikor még nem volt a haja galamb ősz, mikor még pajkosan ugrándozott a majszter virgácsai után, Pesten volt inasgyerek. Akkor készítették el a lánczidat s a kíváncsiak között volt a Jakab inas is. Alig ért a fiú a köoroszánhoz, nagyot kaczagott a pompásan kifaragott állatokra, Ott állt az oroszánok szobrásza: Marschalko János is, a ki érdeklődve leste a hatást. Eddigél mindenki dicsérte a művet, csak épen ez a susztergyerek talál gáncsolni valót. Idegesen kérdőre vonta:

— Min nevezsz?

— Az oroszánokon, — felelte vigyorogva Jakab inas — hihhi, hihhi, hát nem látja, hogy — nincs nyelvük.

Marschalko uram a homlokára ütött. Bizony megfeletezett az oroszánnyelvekről s nem is tudta elviselni a sok gonyolódást, mely Fric k Jakab miatt érte. Azt beszélük róla, hogy a nyelvellen oroszánok miatt öngyilkos lett. Pedig nem lett. A hatvanas években halt meg a derék mester természetes halállal. Fric k Jakab pedig visszavonult a kis veszprémmegyei faluba s ott folytatta a becsületes susztermesterséget. Az oroszánokat azonban nem nézte meg többé életében.

* **Az Iika katasztrófája.** A velencei törvényszék ma döntött abban a polgári pörben, melyet a magyar-horvát gőzhajós társaság a Thyria angol hajó ellen indított A magyar-horvát gőzhajós társaság tudvalevőleg lefoglaltatta a Thyriát az Iika katasztrófája miatt, melyet az angol gőzhajó okozott. A velencei bíróság kijelentette, hogy a Thyria okozta az Iika katasztrófáját s a Cunard-line társaságot a szerencsétlenség által okozott költségek megtérítésére ítélte.

* **Eltűnt sertések.** Oláh Imre fekete-bátori lakos bekerítetlen udvaráról f. hó 9-én éjjel a zártlan olból 3 darab fehér szőrű hizó sertést 100 ft értékben ismeretlen tettesek elloptak. A nyomozat eddig eredménye nem vezetett.

* **Peczébe fuladt csavargó.** Tegnap éjjel a rendőrségnek egy régi ösmerőse a Peczébe fuladt. Ladányi Imrénének hívták a szerencsétlent, akivel már évek óta folyton baja volt a rendőrségnek. Alig mult el egy hónap, hogy haza ne toloncozták volna Püspökladányba, de Ladányi mindannyiszor néhány nap mulva vissza jött. Még csak pár napja annak, hogy eltoloncozták s már tegnap előtt ismét visszajött. Tegnap este azután valószínűleg részegen fefeküdt a Pecze partjára egy kanális mellé, de alvás közben beleesett a vízbe és ott meg is fuladt, hajnalban találták meg a rendőrök holtan. A szerencsétlen ember feiboncolását rendelték.

* **Tűz Pesteren.** F. hó 16-án este 9 órakor a pesteri gör. kel. egyház kárára egy istálló kigyuladt s teljesen leégett. A kár 150 ft. — Ugyan e tüztől meggyuladt s elégett Jakab János pesteri lakos g. kel. lelkész kárára egy hombár tengeri s 3 szekér széna. A tűz a kocsis gondatlanságából keletkezett, mert az istállóban fedetlen gyertyával járt a széna közt s beismerése szerint ettől gyuladt meg a széna s az istálló is. A gondatlan kocsis neve Turkus Jozsv.

* **Megfogott tolvaj.** Gránicséri Jánost már régen körözik több rendbeli lopásért. A napokban a esendőrségnek sikerült a tolvajt elfogni és most egyelőre fogva tartották.

* **Szülők figyelmében.** Akik olesón, de azért izlésesen akarják feldiszíteni a karácsonyfákat, azok jól teszik, ha felkeresik *Alacs és Ritter* jóhírű cukrádáját, ahol is a legszebb czukorkákat lehet vásárolni a legjutányosabb áron. Különbön felhívjuk t. olvasóink figyelmét nevezett czukrászoknak mai lapunkban közölt hirdetésére.

* **Elveszett.** Tegnap előtt a kis piacz téren, elveszett egy gyémánt kövű arany gyűrű. A megtaláló illő jutalom ellenében e rendőrségen adhatja át.

TANÜGY.

Az elemi iskolai igazgatók és a tanítás. A községi és felekezeti elemi iskoláknál az igazgató-tanítók eddig nem tanítottak, csupán az állami iskolákban. Ennek a megszüntetésére most Wlassics Gyula vallás- és közoktatási miniszter rendeletet bocsátott ki, a melyben kimondja, hogy az államilag segélyezett községi és elemi iskolákban az igazgató-tanítók kötelesek rendesen tanítani is. Ha ennek a rendeletnek nem tennének eleget, akkor az igazgató-tanító illetményeit nem engedi beállítani az iskola költségvetésébe s azokat egyedül az illető községnek, vagy felekezetnek kell fedeznie. — Azonkívül azt az igazgatót, a ki nem tanít, a miniszter nem részesíti a korpótlékban. A miniszter utasította a tanfelügyelőségeket, hogy a kezelésük alá rendelt államilag segélyezett községi és felekezeti elemi iskolákat legszigorubbau ellenőrizték és rendeletének szerezzenek érvényt.

EGYESÜLETEK.

A „Réti Népkör“ táncvizgalma. A nagyváradi „Réti Népkör“ 1898. évi január hó 8-án szombaton a „Zöldfa-szálloda“ nagytermében zártkörű táncvizgalmat rendez. Belépti jegy személyenkint 2 korona. — Családjegy 4 kor. A tiszta jövedelem fele részben a kör könyvtára, fele részben a szegény alap javára fog fordíttatni. A zenét az önkéntes tűzoltó zenekar fogja szolgáltatni. A tánczok közötti szüneteket pedig egy helybeli jóhírű dalárda fogja betölteni. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók a meghívó előmutatása mellett Fábry testvérek divatára üzletében a Fő-utcán, Pauker Dániel könyvkereskedésében a Szent-László-téren, a kör helyiségében és este fél 8 óratól kezdve a pénztárnál.

Igazságszolgáltatás.

Az egymást vádoló házastársak. Nagy Sándor és neje mezőpeterdi lakosok ültek tegnap a vádlottak padján. Mindketten vádolták egymást kölcsönösen: a férj feleségét lopással, a nő férjét sikkasztással és személyes szabadságának megsértéséért. A bűnügy előzménye az, hogy a házastársak már régen rossz viszonyban éltek és végre is a férj elverte a feleséget azután becsukta egy szobába és ott fogva tartotta. Mikor azután az asszony megmenekült a fogságból, összeszedte a férje butorait és azzal haza szökött. A tárgyalás során a férj vissza vonta panaszát, míg a nő nem és így a törvényszék a feleséget felmentette, a férjet is a sikkasztás vétsége alul, de bűnösnek mondotta ki a személyes szabadság megsértésében és egy havi fogházra ítélte Nagy Sándort, a ki felebbezett.

Közokirat hamisításért elítelve. Farkucz Anton még a mult esztendőben eladta az összes ingatlanját Picz Juonnak aki annak az árát ki is fizette. Néhány hét mulva azonban Farkucz a birtokát átíratta a fia és menyé nevére. Mikor aztán Picz átakakarta iratni a saját nevére a megvett birtokot, kiszült, hogy azt Farkusz már átíratta. Pácz azonban nem hagyta azt annyiban, hanem feljelentette közokirat hamisítás büntetéséért. A törvényszék tegnap egy havi fogházra ítélte a vádlottat. Az ítélet ellen vádlott felebbezett.

A nagyvárad kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Nagy Ferencz.*

3993. Vida József lopás — helybenhagyva.
4054. Huszthy László sikkasztás — helybenhagyva.
4208. Horváth Imre gyilkosság — földlva.
3891. Pantye György lopás — helybenhagyva.
3892. Varga Teréz s. t. rágalmazás — helybenhagyva.
3893. Rujduk Mitru rágalmazás — részben megváltoztatva.
3951. Trippa György súlyos testi sértés — részben megváltoztatva.
3963. Tarsoly Bálint s. t. szerencse játék — rendelet.
3964. Vira Mihály lopás — helybenhagyva.
3995. Panyik Mari lopás — helybenhagyva.

Előadó: *Polchy Mór.*

4086. Hamza Sándor lopás — részben megváltoztatva.
4087. Mikle György s. t. ingó vagyon rongálás — helybenhagyva.
4091. Nacsádi Mihály becsületsértés — visszautasítva.
3973. Pomucz Mojszáné s. t. közegészség elleni kh. — rendelet.
4104. Bányai József s. t. lopás orgazdaság — részben megváltoztatva.
4120. Hánes Péter lopás — rendelet.
4126. Kaba Mózes ingatlan vagyon rongálás — megsemmisítve.

Előadó: *Urbán Adolf.*

4194. Nyerlucz Flóra testi sértés — rendelet.
4165. Demeter János s. t. becsületsértés — visszautasítva.
4203. Auchhoz Viktor testi sértés — visszautasítva.

Előadó: *Fráter Imre.*

2435. Zomborly Antal m. k. kincstár — helybenhagyva.
2440. Özv. Zathureczky Gedeonné özv. Bezán Mitrunét — helybenhagyva.
2595. Vigyikán Tógyer — Dohai Péterné — megváltoztatva.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

2437. Kovács Mihályné — Farkas Virág s. t. — megváltoztatva.
2441. Vuskán Vaszali — Brand Mórné — helybenhagyva.
2455. Krokuán Mihály — Lupsa Nyicza — helybenhagyva.

Előadó: *Járosy Károly.*

2613. Zetényi Juliánna — Zetényi Ferencz — részben megváltoztatva.
2623. Bordás Tógyer — Szein Anna — rendelet.
2634. Stepits Miklós — Stepits Mihály — helybenhagyva.
2590. Fodor — Tódor Vesze János s. t. — részben megváltoztatva.
2607. Stener Lina — Franzli Katalin — részben megváltoztatva.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanas.*

2609. Kiss Zsófia — Máthé János — helybenhagyva.
2610. Nagy M. Bálint — Novák Lidia — helybenhagyva.
2616. Vaszi Jesta — Vaszi Katicza — részben megváltoztatva.
2622. Schwarz Mózés — Steiner Etelka — részben megváltoztatva.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

2403. Csiszlinszky Albert — Székely János — helybenhagyva.
2408. Székely Jenő — Hrabovszky János — megváltoztatva.
2642. Özv. Stern Adolfné csődügye — helybenhagyva.
2592. Gazdasági és iparbank — Kupin Géza — helybenhagyva.

2449. Takács Mihály — Iricz és Pollák czég — rendelet.

Előadó: *Bócz Géza.*

2500. A. Nadragi vasipar — Letán és Münich — megsemmisítve.
2553. Neimann Sámuel gr. Stubenberg József — megváltoztatva.
2575. Östreicher Sándor csődügye — visszautasítva.
2571. Özv. Salamon Sándorné csődügye — megsemmisítve.
2594. Az Érmihályfalvi tkptr. — Sala Fanny — rendelet.
2304. Az Albertirsai népbank — Sanka Irma — helybenhagyva.
2510. Stejef Miron és Zrmánka hagyatéki ügye — rendelet.
2528. Dr. Volf Mihály — id. Mandel Lipót és neje — helybenhagyva.
2549. Tzipi Szaveta — Avram Anna — megváltoztatva.
2550. Barna Jánosné — Adler Jenő — rendelet.
2615. Ardelean János — Lukácsi Lajos — megváltoztatva.
2628. Vlagyim Vaszali — Illés Mihály — rendelet.

Előadó: *Czvek Kálmán.*

2481. Graepel Hugó — László Albert — rendelet.
2492. Pintér József — Fühner Simon — megsemmisítve.
2502. Frutia Péter — özv. Porán Pávelné — helybenhagyva.
2503. A Dévaványai tkptr. — Branyiczky Juliánna — megváltoztatva.
2527. Bródy Lajos — Havasi Péter — rendelet.
2509. Argyen József — Balogh Mihályné — helybenhagyva.

Közönség köre.

Nyilvános számadás és köszönet.

A nagyvárad olaszii róm. kath. fi-népiskolába járó szegény árva tanulóknak a Karácsony sz. ünnepek alkalmával leendő felruházására, az Úr Jézus legszentebb nevében könyörödmányokat voltak kegyesek adományozni:

Schlauch nagyvárad püspök ur Ő Eminenciája 30 frt, özv. b. Gerliczyné 3 frt, Vinkler József 10 frt, Winterhalter Antal 10 frt, Andrásy János 5 frt, Schifner Ede 3 frt, Zeley János 5 frt, Qalotay 5 frt, Beöthy Mari 1 frt, Z. J. 3 frt, Szakszó R. 1 frt, dr. Bognár István 5 frt, Lopusny 1 frt, Halász 1 frt, br. Königswarter Herman 50 frt, özv. Kamenszky Imréné 1 frt, Heilinger 1 frt, Korn Lajosné 1 frt, Kucsovsky Lajos 2 frt, dr. Vacsics Gyula 1 frt, Karácsonyi 2 frt, Lindenberger János 1 frt, dr. N. Gy. 1 frt, Fetser Antal 2 frt, Székely 1 frt, Makkay 1 frt, Révész 1 frt, Géczy Lajosné 1 frt, Sal Ferenczné 2 frt, Kiss Elekné 1 frt, özv. Vertán Lajosné 1 frt, Fráter Kálmáné 1 frt, Cziffra Gerőné 1 frt, Pallay Lajosné 1 frt, Mihályházné 50 kr, özv. Frölich Pálné 40 kr, K. T.-né 1 forint, Denes János 5 forint Nozák Rudolf 1 forint, dr. Schweiger Ede 1 forint, Imrik Gusztáv 50 krajczár, Sipos Orbánné 50 kr. Bereczky Gézné 1 frt, Rozslay Etelka 1 frt, özv. Tukis Józsefné 1 frt, Protez Jánosné 1 frt, Wurst József czég 2 frt, Fábry testvérek 1 frt, Frölich János 40 kr, Veiszlovits A. és fia 1 frt, Nyiry Györgyné 1 frt, Bozóky Alajosné 1 frt, özv. Lindenmayer Józsefné 1 frt, B. B. B. 1 frt, Buzásy Albertné 1 frt, Martinek Mátyásné 50 kr. Bunyitay 3 frt, Buzásyné 50 kr. Gunya Jánosné 50 kr. Buró János 50 kr, N. N. 1 frt, N. N. 50 kr, Sz. J. 3 frt, Dr. Molnár Imréné 1 frt, Sipos Árpád 50 kr, Nesztor Józsefné 1 frt, Számborovszky 50 kr, J. N. 50 kr, N. N. 20 kr, Müller Ádámné 50 kr, D. B. G. 1 frt, Szoták Józsefné 1 frt, Makucz Ernő 1 frt, Perszné Lakos Beatrix 50 kr, N. N. 30 kr, Hanzli József 30 kr, Léky 2 frt, Beöthy Lászlóné 2 frt, Bölönyi Józsefné 3 frt, Rádl Ödön 1 frt, Br. Hursenczky Lenke 1 frt, Andrányi Lajos 1 frt, ifj. Bulyovszkyné 1 frt, Szarill Mária 1 frt, Füchsl testvérek 1 frt, N. N. 20 kr, Rimanóczy Kálmán 2 frt.

N. N. 40 kr, Dr. Hoványi Gyuláné 1 frt, N. N. 20 kr, Ferdényi Olivérné 1 frt, ifj. Popper József 50 kr, Dr. Konrádné 50 kr, özv. Lukács Miklósné 30 kr, Simkovitsné 20 kr, özv. Beliczay F.-né 50 kr, Wallner Ödönné 50 kr, N. N. 20 kr, Janky József 1 frt, Meyer Imre 1 frt, N. N. 20 kr, Sável Jánosné 1 frt, N. N. 10 kr, Dr. Korda Kálmáné 1 frt, Frölich Jánosné 50 kr, Ungár Jenő 50 kr, Makovits Antalné 1 frt, Harmathy Károlyné 1 frt, Frankó Endréné 60 kr, Des Escherolles Kruspérné 3 frt, Papp Oszkárné 50 kr, J. Wöber 1 frt, N. N. 1 frt, Kunyhóssy János 50 kr, Kunyhóssy Jánosné 50 kr, N. N. 1 frt, Balázsházy Bertalané 1 frt, özv. gr. Pongráczné 3 frt, Baróthy Sándorné 50 kr, összesen 238 forint.

Ezen összegből készített és kiadott 60 pár esizma pr. 2 frt 20 kr, = 132 frt, 30 darab kabát, pr. 3 frt. 50 kr. = 105 frt. Irkakra fordított 1 frt. összesen 238 forint.

Amidőn a fentebb felsorolt kegyes adományokat nyilvánosan nyugtázni a jelzett iskola igazgatósága kedves kötelességének tartja, egyszersmint a szegény segélyben részesült árva gyermekek nevében a kegyes adakozóknak a leghálásabb köszönetét fejezi ki és kéri a kisdedek igazi atyját, az Úr Jézust, hogy jutalmazza meg az összes kegyes adakozók jóságait. Végül hálás köszönetmond az igazgatóság azon jólelkű nőknek is, kik a kegyes adományok gyűjtésében fáradoztak. A jó Isten áldja meg őket is fáradozásaikért.

Nagyvárad Olasz 1897. decz. hó 23.

Az igazgatóság.

TAVIRATOK.

Ő Felsége Budapesten.

Budapest, decz. 22. (Saj. tud. táv.)
A börzén ma délután hire terjedt, hogy *Ő Felsége, a király a legközelebbi napokban Budapestre jön.* A hír szoros kapcsolatban áll a kormány válságos helyzetével, s azzal a kombinációkkal, melyeket a komoly és bekövetkezni hitt eseményekhez fűznek.

Bánffy bukása.

Budapest, decz. 22. (Saját tud. táv.)
Daczára annak, hogy a kormány állása jelenleg oly szilárdnak látszik, beavatott körökből az a meggyőződés jutott köztudomásra, hogy **Bánffy helyzete tartóhatatlan, a kormány bukása sokkal közelebb várható, semmint azt általában hinnék. Az ellenzék sokkal veszedelmesebb obstrukcióra készül, semmint az döntő hatás nélkül maradna.**

Széchenyi Tivadar gróf megválasztása.

Muraszombat, decz. 22. (Saj. tud. táv.)
Széchenyi Tivadar gróft egyhangúlag képviselővé választották.

KÖZGAZDASÁG.

Kedvezmény meghosszabbítás a takarmányok szállításánál. Felhívás Bihar megye gazdaközönségéhez. A kereskedelemügyi miniszterium 4913 sz. rendeletével a gazda közönség részére álatok takarmányozása és hizlalása céljából szállítandó következő takarmányanyagok: korpá, olajpogácsa, árpadara, tengeridara és malomkonkoly szállításánál teljes koszirakományok után 20%, viteldij kedvezményt engedélyeznek ez év végéig olyan esetekben amidőn egyesületünk igazolta, hogy a szállítandó takarmányanyagok a fenti célokra használatnak. A kereskedelemügyi miniszterium 71,533 sz. újabb rendeletével ezen kedvezményes díjtétel alkalmazását a fenti takarmány

anyagok szállításánál 1898 év végéig meghosszabbította, felhívjuk ennél fogva a t. gazdaközöniséget, hogy mindazok, kik ezen vasuti díj kedvezményt igénybe venni óhajtják igazolványokért forduljanak egyesületünk elnökségéhez. Az egyesületünk által kiadott iparigazolványok a feladás alkalmával a vasuti fuvarlevélhez csatolandók. Kelt a biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmányának Nagyváradon, 1897 decz. 15-én tartott gyűléséből. Nagy Lajos egyleti alelnök.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1897. decz. hó 21-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: Ó 11.70. Uj 11.50. Kétsz. buza 8.70—8.50. Rozs 8.20—7.90. Arpa 5.60—5.40. Zab 6.—5.80. Tengeri: ó 5.60. uj 5.30. Borsó 15.—. Lencse 17.—. Bab 7.40. Köleskása 12.—. Burgonya 3.—. 100 kiló lángliszt 19.40. zsemlyeliszt 19.20, fehérkenyér liszt 18.80, barnakenyér liszt 18.—, széna fuvarral 1.80, szalma 0.60 Szalonna 65.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr, alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.25, tölgyfa 3.10, cserfa 3.40. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 46.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —34, Szilva pálinka —80. Szesz —95. 1 mm. kőso 10.70, nyers fagyú 24.—, olvaszt. fagyú 34.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 33.—, uj bor 22.—, mész 1.20, kemény faszén 1.80, puha faszén 1.60, kendermag 8.60. köles 5.60, repeze 12.—, dió 22.—, mogyoró —, aszu szilva 24.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 12, szalonna 68, sertéshus 56, juh-hus 34, veres hagyma 8, fog-hagyma 22, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 17. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1897. évi december 21-ről: Tiszta buza körülbelül 300 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 300 hltr, árpa 100 hltr, zab 100 hltr, tengeri 400 hltr, burgonya 600 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 100 drb, felhizott 120, sovány 70, süldő 200, malacz 400, hizott marha %, jármás ökör 200, fejős tehén 140, borju 152, bivaly —, juh és kecske 120, ló 92.

Marha ártáblázat 1897. december 21-ről
Egy pár első rendű jármás ökör 290—320, egy pár másodrendű jármás ökör 210—270, egy pár harmadrendű jármás ökör 120—180, 1 pár fejős tehén 90—200. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 65—80, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 45—65. 1 drb. veres borju 9—16, 1 drb. fél éves borju 16—20, 1 drb. egy éves borju 24—36, két éves borju 34—60, 1 pár hizott sertés 48—80, 1 pár fél éves 20—25, 1 pár egy éves sertés 34—48, 1 pár két

éves sertés 54—80, egy drb. jó ígás ló 60—80, 1 pár ökörbőr 16—21, egy pár tehénbőr 12—16, 1 pár borjubőr 5—7, 1 pár lóbor 6—10.

TOZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, decz. 22.

Buza őszre	9.32
Buza tavaszra	11.94
Tengeri	5.40
> decemberre	4.93
Rozs őszre	8.65
Zab őszre	6.35

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, decz. 22.

Osztrák hitel	349.50
Magyar hitel	377.50
Allamvasut	334.50
Déli vasut	89.87
Rimamurányi	244.50
Magyar jelzálog	269.50
Magyar leszámítoló	245.—
Villamos vasut	273.—
Salgótarjáni	600.—
Iparbank	101.25
Budapest közuti	386.50
Kereskedelmi bank	1444.—

Az irányzat gyenge.

Bécs, december 22.

Osztr. hitel	349.50
Magyar hitel	377.60
Allamvasut	333.75

Hivatalos ártályamok

budapesti áru- és értéktözsden 1897. december 22-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.50
Magyar koronajárdék	99.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	120.50
Mag. a földterhementesítési kötvény 4%	97.25
Italmé és jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhementesítési kötvény	97.25
Magyar nyereztény sorsjegy-kölcsön	153.—
Tizszasabányezési és szegedi sorsjegy kölcsön	140.—
Osztrák járdék papírban	101.75
Osztrák járdék ezüstben	101.25
Osztrák járdék aranyban	121.75
Oztrák korona járdék	101.75
1860. osztrák államsorsjegyek	143.—
Os rás magyar bankrészevény	940.—
Magyar hitelbank részevény	379.25
Osztrák hitelintezeti részevény	350.80
Paris vista	334.75
20 márkás arany	952.—
Német birod lmi márka	589.—
London viste	120.—
Paris vista	47.60
20 márkás arany	1178

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

JANKY ANTAL

ajánl a **Karácsony ünnepekre** igen szép és olcsó

karácsony fákat

azok diszítésére szolgáló cikkeket — különösen, az **annyira kedvelt és czél-szerű czukorka gyűjteményeket** a gyár által összeállitva **2 frt 50 kr, 3 frt 50 kr, 4 frt 50 kr és 6 forint**os ládákbán. mindenféle **csemegéket** — **hus és halmeműket** — **aszalt, csukrozott és nyers gyümölcsöket**, bel- és külföldi **asztali peccsenye aszú és pezsgő borokat**, **cognac-ot, rumot** nagy választékban, jutányos áron.

Vidéki megrendelések azonnal elküldetnek. 284. 2—4.

Sürgőnyezim: **Alacsritter.**

Karácsonyi kiállítás.

A nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívjuk

Karácsonyi kiállításunk

megtekintésére.

Egyszermind ajánljuk mind a legolcsóbb bevásárlási forrást, ugymint, mindenféle **karácsonyfa díszek, bombonierek, dobozok, czukorkák**, teljes karácsonyfára való diszítés 1 frt 50 krtól egész 3 frtig ezen olcsó árat azért állapítottuk meg, hogy a nagyérdemű közönség meglegyen kimélve a sok hiába való járkálástól.

Ajánljuk továbbá ő Felsége a király által kitüntetett csokolád szalon bonbonokat **diós, mákos és tejes** kalácsokat. Vidéki megrendelést gondos csomagolás és pontos szétküldés mellett teljesítünk, elvállalunk karácsonyfa diszítést, melyet tisztelt vevőinknek díjmentesen diszítünk.

A n. é. közönség szives pártfogását alázattal kérjük

Alacs és Ritter,
czukrász.

Nagy-Várad, Bémer-tér.

Sürgőnyezim: **Alacsritter.**

Karácsonyi ajándék-tárgyakat

felnőttek, vagy gyermekek részére ne vásároljunk előbb sehol, mig meg nem néztük

KALENDA JÁNOS

Szent László-téri karácsonyi kiállítását,

a hol a bel- és külföld legremekebb gyártmányai kaphatók

leszállított olcsó szabott árak mellett.

Gyermek-játékokból óriási választék van kiállitva a legolcsóbb darabtól kezdve a legfinomabb különlegességig.

Kitünő első rendű varrógépek kaphatók előnyös feltételek mellett fenti cég fiók üzletében Sas-utca Mezey-házban, ugyanott varrógépek szakszerűen javittatnak.

Tulhalmozott raktár miatt január 20-áig 25%-kal olcsóbb.

NÁDOR L. és TÁRSA cégénél

czipő és uridivat áruház

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Legnagyobb választék férfidivat cikkekben u. m.

legújabb divatu

KALAPOK

minden szín és alakban

legjutányosabb áron.

Továbbá

✦ férfi, női és gyermek-czipőkben legnagyobb raktár. ✦

FEHÉRNEMŰEK,

KESZTYÜK, NYAKKENDŐK,

SZAPPAN, ILLATSZER

s minden e szakmába vágó cikkek

dus választékban

s bámulatos olcsó áron kaphatók.

Telephon összeköttetés.